

фінансового стану банку та прийняття управлінських рішень.

Особливості обліку операцій з основними засобами в плані рахунків банків України визначаються специфікою банківської діяльності та необхідністю відповідати міжнародним стандартам фінансової звітності. Правильний та точний облік цих операцій сприяє прозорості фінансової звітності, підвищує ефективність управління активами та забезпечує стабільність банківської системи.

Отже, облік основних засобів у банках України має свої специфічні особливості, які враховують як національні регуляторні вимоги, так і міжнародні стандарти фінансової звітності. Ефективне управління цим процесом сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності, забезпечує реалістичну оцінку активів та допомагає банкам у прийнятті стратегічних рішень. Подальший розвиток облікових технологій та адаптація до глобальних стандартів залишаються ключовими завданнями для українських банків.

Список використаних джерел

1. План рахунків бухгалтерського обліку банків України, затв. Постановою Правління НБУ № 280 від 17.06 2004 р. (в редакції від 20 серпня 2020 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04#Text>.

2. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України. Затверджено постановою Правління НБУ від 20.12.2005 р. № 480 (в редакції [від 13.01.2020](#)) [№ 2](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06#Text>.

Зерницька К.О.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового обліку

Науковий керівник: **Сирцева С.В.,**

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

У сучасних умовах глобалізації та постійних змін у бізнес-середовищі важливість ефективного обліку основних засобів для підприємств стає беззаперечною. Ефективне використання та правильний облік основних засобів є ключовими чинниками успішності результатів роботи підприємств. Вивчаючи особливості обліку основних засобів за кордоном,

треба звернути увагу на ведення обліку згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).

Різні країни світу використовують Міжнародні стандарти фінансової звітності як національні стандарти або враховують їх концепції, норми та правила при розробці власних. Наприклад, країни Європейського союзу використовують МСФЗ з певними обмеженнями, враховуючи європейське законодавство та директиви щодо обліку і звітності [1].

Основні засоби - це матеріальні активи, які очікується використовувати як засоби праці строком більше ніж один рік у господарській діяльності, а також для адміністративних, соціально-культурних і побутових цілей [2].

У зарубіжних країнах термін «основні засоби» ототожнюють із поняттям «необоротні активи», яке може позначатися різними термінами, такими як: «постійні активи», «власність», «споруди й обладнання», «матеріальні активи» тощо. Наприклад, у Швейцарії необоротні активи в активі балансу об'єднані в одну групу – основні засоби; в Німеччині – основний капітал та фінансові активи; в країнах англо-американської групи – довгострокові активи, що включають основні засоби або власність; в Естонії – основний (основні засоби), моральний (нематеріальні активи) та ресурсний капітал (природні багатства) [1].

Критерії визнання основних засобів загалом схожі у більшості країн і включають наступне: - наявність матеріально-речової форми; - ймовірність отримання економічних вигід від використання; - можливість достовірного визначення вартості; - тривалий термін експлуатації (понад 1 рік) [2].

У зарубіжних країнах при первісному визнанні об'єктів основних засобів може проводитися оцінка за їх історичною собівартістю, або за справедливою вартістю, або залишковою вартістю, залежно від методу способу надходження.

Згідно з практикою оцінки та обліку в більшості європейських країн, первісна облікова вартість при введенні в дію основних засобів ґрунтується на фактичних витратах на їх придбання, будівництво, включаючи транспортування, монтаж і інші витрати, необхідні для переведення їх у експлуатаційний стан. Лише в Нідерландах і Великобританії дозволяється ставити на облік такі активи за ринковою ціною, дооцінювати чи уцінювати їхню вартість у момент придбання. Законодавство Бельгії вимагає включати до балансу нововведені об'єкти за нижчим значенням показників первісної чи ринкової вартості [3].

Одним із ключових аспектів обліку основних засобів є амортизація, яка є основним джерелом їх відновлення. Згідно з національними стандартами, амортизація - це систематичний розподіл вартості необоротних активів протягом їх корисного терміну використання. Таке ж визначення поняття "амортизація" надається в МСБО 16. Особливу увагу слід звернути на питання вибору оптимального методу амортизації, який повинен

відповідати тривалості експлуатації об'єкта, швидкості фізичного та морального зносу, а також інтенсивності його використання [4].

У Польщі, Португалії та Україні застосовується лінійний (прямолінійний) метод амортизації основних засобів, згідно з яким актив споживається рівномірно протягом усього періоду його використання. Цей метод є найпоширенішим через його простоту обчислення, а в Португалії він навіть є єдиним методом нарахування амортизації.

Метод зменшення залишку, що застосовується в Польщі, ґрунтується на тому, що використання активу призводить до його старіння, тому потрібно рівномірно переносити на вартість всіх виготовлених товарів нараховану суму зносу. Для розрахунку ставок за рік використовується чиста вартість активу, яка щороку після списання стає все меншою. Суть цього методу співпадає з українськими методами зменшення залишкової вартості.

Природний метод амортизації передбачає розрахунок на основі фактичного споживання активу. Цей метод ідеально підходить для машин і устаткування, для яких можна точно визначити обсяг робіт, які будуть використовуватись протягом всього періоду експлуатації. Розрахунок амортизації за цим методом залежить від обсягу виконаних робіт. Природний метод використовується в Україні як виробничий [1].

Підводячи підсумки можна сказати, щозарубіжний досвід показує, ефективний облік основних засобів є ключовою складовою успішної фінансової діяльності підприємств. Врахування цього досвіду може сприяти покращенню системи обліку в Україні та сприяти стабільному розвитку економіки країни.

Список використаних джерел

1. Горбачова Л.В., Іонін Є.Є. Облік основних засобів: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2018. № 10. С. 153–157.

2. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ. 2020. 370 с.

3. Долішня Т.І., Медвідь І.Б. Міжнародний досвід обліку основних засобів: порівняльний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28-2. С.126-129.